

یابد صف کسانی که در تقابل با نظام هستند از کسانی که حرف منطقی دارند، جدا شود

۱۰

چهارشنبه ۱۸ آبان ۱۴۰۱ | ۱۴ ربیع الثانی۱۴۴۴ | سال سی‌ام | شماره ۸۴۳۴

مسافران مترو می توانند دوبرابر شوند

نخستین قطار ملی مترو بهمن ماه تأییدیه‌های اولیه را دریافت می‌کند

۱۲

کوچ استارت‌آپ‌ها به سکوهای داخلی

طی روزهای اخیر برخی کسب‌و کارها بسته حمایتی دولت را مثبت ارزیابی کرده‌اند

۱۱

همیشه یک جامعه

عکس همشهری حسین ایتانو

دور از نگاه آموزش و پرورش

در بعضی از مدارس خودگردان بدون مجوز، کودکان اتباع تنبیه بدنی می‌شوند

گزارش

رابعه تیموری

روزنامه‌نگار

«باید منت دار آقای مدیر باشید که این

مدرسه را برایشان راه انداخته تا بی سواد نمانند. به هر روشی هم آنها را باسواد و با تربیت کند، نباید روی حرفش حرف بزنند؛ حتی اگر صلاح بدانند که گاهی برای ادب کردن آنها به ضرب و زور و خشونت متوسل شود، به هیچ‌کس نمی‌توانند شکوه و گلاهای کنند.» این روایتی است که فعالان

حقوق اتباع در ایران از درس خواندن بچه‌های اتباع در مدارس بدون مجوز دارند. آنها می‌گویند بسیاری از کودکان هموطن آنها در مدارس ایرانی درس می‌خوانند و در مس‌شان نظم و قاعده دارد. تعدادی از همسالان‌شان هم در مدارس ویژه اتباع مهاجر ثبت‌نام کرده‌اند و تکلیف‌شان مشخص است، اما آنها از مدارس کشور خودشان رانده شده و از تحصیل در مدارس اینجا وامانده‌اند و از سر ناچاری به تحصیل در مدارس خودگردان غیر رسمی رضایت داده‌اند. ایسن مدارس که توسط اتباع

راهاندازی و اداره می‌شوند، قوانین مصوبی ندارند و بدون نظارت مسئولان آموزش و پرورش کشور اداره می‌شوند. پشت درهای بسته این مدارس غیرقانونی گاهی اتفاقات تلخی برای کودکان مهاجر می‌افتد که نه تنها از صرافت تحصیل می‌افتند، بلکه سلامتی آنها هم به خطر می‌افتد.

درسرهای درس دیکته

فقط ۹سال دارد و کمی هم خجالتی است. جثه‌ای ریز و نحیف دارد و چندان سروپان‌دار نیست، اما هیچ‌یک از این ویژگی‌های «میلاذ» سبب نشده آقای مدیر از تنبیه او صرف‌نظر کند. اینها را یکی از معلمان مدرسه می‌گوید و توضیح می‌دهد: «میلاذ عاشق حوسب و کتاب‌است و در درس ریاضیات هیچ‌وقت نمره کمتر از ۱۹ نگرفته است. علوم تجربی را هم دوست دارد و در کلاس اول و دوم ابتدایی که در افغانستان گذرانده، در درس علوم تجربی جزو شاگردهای زرنگ کلاسش بوده، ولی همیشه دعایم کرد زنگ دیکته زودتر بگذرد و از دیکته نوشتن خلاص شود.»

راوی این اتفاقات می‌گوید: «امسال هم میلاذ با در سرهای درس دیکته کنار نیامده است. آموزگار از میلاذ برای پیشرفت او در درس دیکته فوت و فن های زیادی به‌کار بسته که هیچ‌یک کارساز نبوده، ولی دلش راضی نمی‌شود تنبیه بدنی را امتحان کند، اما آقای مدیر پیش از این پایان زمان ثبت‌نام مدارس، تکمیل ظرفیت مدارس دولتی ایران یا نداشتن مدارک هویتی برای ادامه تحصیل کودکان خود با مشکل مواجه شده‌اند.» رئیس مرکز امور بین‌الملل وزارت آموزش و پرورش تعداد مدارس مجاز ویژه اتباع خارجی را ۲۲مدرسه ذکر می‌کند و می‌گوید: «در این مدارس ویژه اتباع که توسط سرمایه‌گذاران، خیرین

فقط ۲۲مدرسه خودگردان مجاز داریم

نکته

اندیشکده دیاران، مرکزی پژوهشی است که در زمینه مسائل مربوط به زندگی مهاجران مطالعات و فعالیت‌های زیادی داشته است. پیمان حقیقت‌طلب، مدیر پژوهش اندیشکده است و می‌گوید: «اغلب دانش‌آموزان اتباع مهاجری که نتوانسته‌اند در مدارس ایرانی ثبت‌نام کنند، افرادی هستند که در یک‌سال اخیر وارد ایران شده‌اند. خانواده این کودکان پس از زری کار آمدن دولت طالبان در کشور افغانستان، به دلیل موانعی که برای تحصیل فرزندان‌شان و به‌ویژه دختران آنها به‌وجود آمده، به ایران مهاجرت کرده‌اند، اما به دلایلی مانند پایان زمان ثبت‌نام مدارس، تکمیل ظرفیت مدارس دولتی ایران یا نداشتن مدارک هویتی برای ادامه تحصیل کودکان خود با مشکل مواجه شده‌اند.» رئیس مرکز امور بین‌الملل وزارت آموزش و پرورش تعداد مدارس مجاز ویژه اتباع خارجی را ۲۲مدرسه ذکر می‌کند و می‌گوید: «در این مدارس ویژه اتباع که توسط سرمایه‌گذاران، خیرین

این مدرسه ثبت‌نام کردند، اما هنوز سال به نیمه نرسیده، بیش از ۴۰دانش‌آموز با سختگیری‌ها و تنبیه‌های بدنی سخت و شدید آقای مدیر، عطای درس و مدرسه را به لقایش بخشیدند و ترک تحصیل کردند. خانواده میلاذ نتوانسته‌اند از اداره اتباع برای فرزندشان بر که حمایت تحصیلی دریافت کنند و بدون این بر که فرزندشان را در مدارس ایرانی ثبت‌نام نمی‌کنند، مادر میلاذ می‌گوید: «قبل از شروع سال تحصیلی برای ثبت‌نام پسرم به مدرسه نزدیک منزیم مراجعه کردم و از من برگه کفالت و حمایت تحصیلی خواستند. من هم استشهاد محلی جمع کردم که ثابت شود میلاذ فرزند ماست و برای گرفتن برگه کفالت و حمایت تحصیلی اقدام کردم، ولی وقتی همه مدارک را به مدرسه بردم با هم ثبت‌نام نکردند و گفتند مهلت ثبت‌نام به پایان رسیده است.»

این مدرسه ثبت‌نام کردند، اما هنوز سال به نیمه نرسیده، بیش از ۴۰دانش‌آموز با سختگیری‌ها و تنبیه‌های بدنی سخت و شدید آقای مدیر، عطای درس و مدرسه را به لقایش بخشیدند و ترک تحصیل کردند. خانواده میلاذ نتوانسته‌اند از اداره اتباع برای فرزندشان بر که حمایت تحصیلی دریافت کنند و بدون این بر که فرزندشان را در مدارس ایرانی ثبت‌نام نمی‌کنند، مادر میلاذ می‌گوید: «قبل از شروع سال تحصیلی برای ثبت‌نام پسرم به مدرسه نزدیک منزیم مراجعه کردم و از من برگه کفالت و حمایت تحصیلی خواستند. من هم استشهاد محلی جمع کردم که ثابت شود میلاذ فرزند ماست و برای گرفتن برگه کفالت و حمایت تحصیلی اقدام کردم، ولی وقتی همه مدارک را به مدرسه بردم با هم ثبت‌نام نکردند و گفتند مهلت ثبت‌نام به پایان رسیده است.»

والدین نباید اعتراض کنند

وقتی برای اطلاع از موضوع با مدیر مدرسه میلاذ تماس گرفتم، خود را مقاضی ثبت‌نام معرفی کردیم و برای بازشدن در گفت‌وگو به‌عنوان اولیای دانش‌آموز، ضمانت خواستیم که فرزندمان در هیچ شرایطی تنبیه بدنی نشود. مطرح کردن این خواسته باعث عصبانیت آقای مدیر شد. او ادعا کرد در جایگاه مربی و معلم روش برخورد با کودکان را می‌داند و والدین نباید به رفتار او اعتراض کنند. او که خود را دارای تحصیلات دانشگاهی و سابقه کار طولانی معرفی می‌کند، درباره رفتاری که با میلاذ داشته، می‌گوید: «مادر این دانش‌آموز به باسواد است، اما برای بهبود شرایط تحصیلی فرزندش همکاری نمی‌کند. من برای تربیت و رشد میلاذ این کار را کردم.»

مریم مسالاری، از فعالان اجتماعی است و شرایط تحصیلی میلاذ و دیگر کودکان مهاجر افغانستانی را پیگیری می‌کند. او می‌گوید: «به‌شبهه اداره مدارس خودگردان هیچ نظارتی نمی‌شود و مسئولان و معلمان بعضی از این مدارس به تنبیه‌های بدنی شدید متوسل می‌شوند.» سالاری تعریف می‌کند: «در یکی

می‌آورد. در موارد محدودی هم ممکن است از شرایط این دانش‌آموزان سوءاستفاده‌های مالی شود، اما نمی‌توان این مسائل را به عموم مدارس خودگردان مهاجران تعمیم داد.»

مدارس غیرفعال، دوباره فعال شدند

اوبه فعالیت دوباره مدارس خودگردان غیرفعال در سال‌های اخیر اشاره می‌کند و می‌گوید: «با دستور مقام معظم رهبری و موظف شدن دولت در فراهم کردن امکان تحصیل بدون قید و شرط کودکان مهاجر افغانستانی که در سال ۱۳۹۴ اتفاق افتاد، بساط مدارس خودگردان یکی یکی برپه‌شد و تعداد آنها به کمتر از یک‌پنجم مدارس موجود، کاهش پیدا کرد، اما در سال‌های بعد به‌تدریج هر سال قید و بندی قانونی، اجرای این دستور را با مانع و محدودیت روبه‌رو کرد و در سال ۱۳۹۶بسیاری از مدارس خودگردان که ۲سال تعطیل شده بودند، فعالیت خود را سر گرفتند.»

بوالی معتقد است در سال تحصیلی جاری، فعالیت مدارس خودگردان اتباع گسترش پیدا کرده است. او تعداد مدارس خودگردان اتباع را بیش از ۲۰۰مدرسه تخمین می‌زند و می‌گوید: «براساس آمار امسال به‌دلیل شرایط کشور افغانستان، جامعه مهاجران افغانستانی ساکن ایران نسبت به سال گذشته یک تا یک و نیم میلیون نفر افزایش داشته و تعداد دانش‌آموزان به چند برابر افزایش پیدا کرده که به‌خودی خود مشکلاتی را برای ثبت‌نام و تحصیل دانش‌آموزان اتباع به‌وجود می‌آورد. زمانی که امکان ورود به تعداد دانش‌آموزان سرشماری دیر هنگام انجام و بخشنامه آموزش کودکان اتباع با تأخیر زیاد در روز ۱۳مهرماه ابلاغ شد. در این زمان ظرفیت ثبت‌نام بسیاری از مدارس دولتی شهرهای مهاجرپذیر به پایان رسیده بود و مدارس خودگردان آموزش کودکان بازمانده از تحصیل اتباع را بر عهده گرفتند.»

صدور مجوز مدارس را قانونمند می‌کند

این فعال اجتماعی معتقد است تسهیل شرایط دریافت مجوز مدارس خودگردان باعث افزایش نظارت قانونی و بهبود شرایط این مدارس می‌شود. او می‌گوید: «مرکز امور بین‌الملل وزارت آموزش و پرورش در صدور مجوز فعالیت مدارس خودگردان تعلال و سختگیری زیادی دارد؛ به‌طوری که چند سال عملاً هیچ مجوزی برای فعالیت این مدارس صادر نشد.

امسال این روند تا اندازه‌ای بهبود پیدا کرده، ولی اگر شرایط صدور مجوز تسهیل شود، بسیاری از مدارس خودگردان که به شکل غیرقانونی فعالیت می‌کنند، با قرار گرفتن زیر چتر نظارت‌های قانونی به شکل مطلوب‌تری به کودکان اتباع خدمات‌دهی می‌کنند.»

خلاصه گزارش

ابتدای سال

تحصیلی

۱۶۰دانش‌آموز در

پایه‌های مختلف

مدرسه ثبت‌نام

کرده‌اند، اما هنوز

سال به نیمه

نرسیده، بیش از

۴۰دانش‌آموز با

سختگیری‌ها و

تنبیه‌های بدنی

سخت و شدید آقای

مدیر عطای درس و

مدرسه را به لقایش

بخشیده‌اند و ترک

تحصیل کرده‌اند.

به شیوه اداره

مدارس خودگردان

هیچ نظارتی

نمی‌شود و مسئولان

و معلمان بعضی

از این مدارس به

تنبیه‌های بدنی

شدید متوسل

می‌شوند. پیگیری

تخلفات مسئولان

مدارس خودگردان

اتباع بر عهده مراجع

انتظامی است،

اما کمتر پیش

می‌آید اتباع برای

شکایت از معلمان

و مسئولان متخلف

اقدام کنند.

بر اساس آمار

امسال به دلیل

شرایط کشور

افغانستان،

جامعه مهاجران

افغانستانی ساکن

ایران نسبت به

سال گذشته یک تا

یک‌ونیم میلیون نفر

افزایش داشته و

تعداد دانش‌آموزان

به چند برابر

افزایش پیدا کرده

که به‌خودی خود

مشکلاتی را برای

ثبت‌نام و تحصیل

دانش‌آموزان اتباع

به‌وجود می‌آورد.

برای شناسایی

تعداد دانش‌آموزان

سرشماری

درهنگام انجام و

بخشنامه آموزش

کودکان اتباع با

تأخیر زیاد در روز

۱۳مهرماه ابلاغ

شد. در این زمان

ظرفیت ثبت‌نام

بسیاری از مدارس

دولتی شهرهای

مهاجرپذیر به پایان

رسیده بود و مدارس

خودگردان آموزش

کودکان بازمانده

از تحصیل اتباع را

بر عهده گرفتند.

اگر شرایط صدور

مجوز تسهیل

شود، بسیاری از

مدارس خودگردان

که به شکل

غیرقانونی فعالیت

می‌کنند، با قرار

گرفتن زیر چتر

نظارت‌های قانونی

به شکل مطلوب‌تری

به کودکان اتباع

خدمات‌دهی

می‌کنند.

یادداشت

شیرین توانا

روانشناس و روان‌درمانگر

همه‌فوائد

«یار مهربان»

از آنجایی‌که «کتاب» یار مهربان است و دانا و خوش‌زبان، بهتر است نسبت به آثار این یار مهربان بر سلامت روانی و اجتماعی خود آگاه‌تر باشیم. در واقع نتایج تحقیقات و پژوهش‌های اندیشمندان بسیاری در سراسر جهان، مشخص کرده است که «مطالعه» یکی از ایده‌آل‌ترین شیوه‌های آموزش و پرورش در ابعاد مختلف برای افراد محسوب می‌شود که اثربخشی آن بسیار نامحدود عمل می‌کند. افرادی‌که به‌طور منظم در برنامه روزانه یا هفتگی خود، کتابخوانی را گنجانده‌اند و برای آن برنامه‌ریزی کرده‌اند، افراد و شهروندانی مؤثر در جوامع خود هستند. یک جامعه برای برخورداری از سلامت همه‌جانبه، در درجه اول به سلامت روانی افراد نیازمند است. این امر، زمانی محقق خواهد شد که چاپ کتاب در یک جامعه رونق داشته و مردم به سمت کتابخوانی و مطالعه سوق داده شوند. به همین جهت می‌بایست اقدامات لازم برای فرهنگسازی در این زمینه صورت گیرد. برای این منظور باید از سنسین پایه و کودکی آغاز کنیم. باید بازار کمی و کیفی کتب کودکان را رونق بخشیم و برای واردات و صادرات منابع گوناگون، سرمایه‌گذاری کنیم. در برشمردن آثار روانی و اجتماعی نهادینه کردن این فرهنگ پسندیده و سازنده یا دوستی بیشتر با یار مهربان می‌توان به موارد زیر اشاره کرد.

اساسی‌ترین تأثیر مطالعه کتاب در ناحیه‌ای از مغز اتفاق می‌افتد که با درک زبان در ارتباط است؛ یعنی «کورتکس» گیجگاهی چپ مغز. پردازش موارد نوشتاری از حروف تا کلمه، جمله و داستان کامل، توجه نوروں‌ها را به خود جلب می‌کند تا بتوانند اطلاعات را منتقل کنند. در حقیقت می‌توان اینگونه بیان کرد که مطالعه کتاب برای بخش زبانی به‌مانند فعالیت فیزیکی و ورزشی عمل می‌کند.

مطالعه کتاب سبب می‌شود تا هوش انسان افزایش یابد؛ چراکه در جریان و فرایند مطالعه، عملکرد مغز به‌علت تغییرات عصبی و افزایش اتصالات مغزی، سرعت و بهبود می‌یابد.

خواندن کتاب یکی از بهترین روش‌ها برای افزایش آرامش و درمان اختلال بی‌خوابی است. زمانی که در نور کم به مطالعه کتاب می‌پردازیم، مغز درمی‌یابد که زمان استراحت فرارسیده است.

یکی دیگر از آثار کتاب روی روان افراد، ایجاد طبع لطیف و مهربان است. زمانی که مطالعه می‌کنید، از نظر احساسی با شخصیت‌های داستان ارتباط برقرار کرده و به عمق داستان می‌روید. این نوع ارتباط سبب می‌شود تا چنین افرادی در دنیای حقیقی نیز سادسوز و مهربان باشند.

واضح است که فرد آگاه و باهوش که معلومات بالایی دارد، از جذباتی بیشتری نزد دیگران برخوردار است. کسی که توانایی بحث درباره هر موضوعی را دارد، توجه دیگران را به‌خود جذب کرده و مورد تمجید آنها واقع می‌شود. یکی از راه‌های کسب این نوع جذابیت، مطالعه است.

با مطالعه به جنگ با افسردگی، اضطراب و استرس بروید. براساس یکی از تحقیقات صورت‌گرفته در این حوزه، افراد بیماری که برای رفع اضطراب خود از کتاب راهنما کمک گرفته بودند، سریع‌تر از سایر مراجعان به روانشناس، توانستند بر اضطراب خود غلبه کرده و آن را کاهش دهند.

افراد کتابخوان اشتیاق بیشتری برای مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی مختلف، از خود نشان می‌دهند.

با مطالعه انواع سبک‌های نگارشی کتاب، با لغاتی آشنا می‌شوید که اغلب آنها را به‌کار نمی‌برید، حتی با واژگان جدیدی مواجه می‌شوید که معنی آنها را از محتوای کتاب دریافت می‌کنید. با توجه به این نکات می‌توان گفت، مطالعه کتاب علاوه بر گسترش دایره واژگان، ادبیات و دانش شما را نیز افزایش می‌دهد.

کتابی می‌توانید نویسنده شوید. در زمان مطالعه حتی، به‌صورت ناخودآگاه تحت‌تأثیر سبک نگارش نویسنده قرار گرفته و از آن الگوبرداری می‌کنسند. به‌تدریج بسا این‌وهی از الگوهای نگارشی مواجه می‌شوید که قدرت به‌کارگیری و با ترکیب آنها را نیز کسب کرده‌اید. افراد علاقه‌مند به مطالعه، درصد ابتلا به بیماری آلزایمر در آنها پایین‌تر از دیگران است. مغز انسان مانند دیگر اعضای بدن، نیازمند ورزش است و بهترین ورزش برای آن مطالعه و خواندن کتاب است.

کتابخوان‌ها، با تمرکز بالا توانایی تجزیه و تحلیل مسائل و مطالب مختلف را کسب می‌کنند. در واقع کتابخوانی شما را مجبور به فکر کردن می‌کند و تفکر کردن باعث قوی‌تر شدن مغز شما خواهد شد. ذهنی که با کتاب‌ها پرورش یافته به‌سادگی هر چیزی را نمی‌پذیرد و رد نمی‌کند. این ویژگی به شما کمک می‌کند تا انتخاب‌ها و تصمیمات بهتری داشته باشید. زمانی که فرد به مطالعه می‌پردازد، برای حس و درک مطلب مورد مطالعه باید حضور روانی داشته باشد که از معان اصلی این نوع از حضور، آرامش درونی است که در گذر زمان به ویژگی شخصیتی فرد تبدیل می‌شود.

با کتابخوانی، خلاق کنید. زمانی که کتاب را پیش روی خود می‌کنایید، خلاقیت شما آزاد می‌شود و شروع به تصویرسازی می‌کند.